

Universitätsbibliothek Wuppertal

L. Annaei Senecae Tragoediae

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Amstelodami, 1662

Vorwort

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-770](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-770)

LECTORI.

Quam Florentia Magni Ducis bibliothecam perlustrarem, advertit oculos meos volumen Tragediarum Senecæ in membranis spectatissimæ manus ac fidei, ut statim intuenti primum mihi videbatur & postea certis argumentis cognovi. Præter ipsam literarum formam, loca quaedam, quorum in labem manifestam & desperatam aut incassum tentatam omnes alii chirographi conjurarant, mirifice ac supra spem restituta reperiebam. Quemadmodum in Hercule Furente ver. 485. inculcatum habuere, Mortem coactus ante Geryonem pati: pro quo videbam, Mortem coactus integer cyncus pati. In Thyeste, v. 275. nusquam non legebatur, animum filio inspira parens Sororque, & fabulam vel historiam inexplicabilem censuit Scaliger: at hic radiabat: animum daulis inspira parens Sororque. In Oedipo nullus olim visorum intercessit, quo minus cruciarent nos v. 246. Prohibent nefandi. & v. 718. Prædonem numerans suum: solus hic ostendebat, Sphinx & nefandi, dein Prædonem venerans suum. Eadem conspiratio in Troadibus v. 50. Ensis senili tinctus: noster unus, Ensis senili ficcus. Erant, quæ destituente scriptorum auxilio ut conjectura

P R A E F A T I O

jectura sanaverat, ita omnino exhibebantur. *Vt in falsi nominis Thebaide v. 20. Delrii Zethi juvenicus: in Medea v. 105. Felix Æoliam Dan. Heinsii, & ibidem v. 311. Hug. Grotii pluvias Hyadas, in Troad. ver. 829. regnum Prothoi: ejusdemq; & nostrum in eadem v. 998. interim hoc poenae loco est, Sortem occupavi, praemium eripui tibi: ubi passim obvii, Aoniam, Pleiadas Hyadasque, Protei, &, interim hæc poena in loco est, Sortem occupavi, præmium eripuit mihi. Erant, quorum fallens vitium honesta specie omnem suspicionem eluserat, hoc primum & indice monstrabatur & medico curabatur. Vt in Medea ver. 952. Antiqua mentis ira. qua ducis, sequor: quod quis sollicitaret, nisi suggestisset hic liber: Antiqua erinnis. ira qua ducis sequor. In illa, quæ Thebais antehac dicta est v. 232. & quicquid mihi Negastis oculi, amaremus læti, absque hoc fuisset, cui debemus: & quicquid mihi Donastis oculi. In Hercule Oeteo v. 492. Quem gravida nubes Theffalo genuit duci, non fuit cui displiceret: subesse tamen fraudem intellexi, postquam scriptum vidi: Quem gravida nefele. In eodem vers. 1538. Si qua sub terra numerosa serpens Spargat intentam rabiem draconis, transmiserunt intactum, pro quo nunc leges: Si qua sub Lerna numerosa serpens Spargat in centum rabiem dracones. Quid ubi deerrans & hæc manus aut alterius, quam sequebatur, errata fideliter exprimens, detegebat originem gradusque crescentium paulatim mendarum simul cum posteriorum audacia?*

AD LECTOREM.

audacia? dum veterem scripturam literula addita vel adempta mutatave iuvandam licenter pervertunt & remedio vulnus exasperant. Vt in Agamemnone, v. 281. quum invenissent, & euro tantum, reddiderunt primum & à viro tanto, deinde & à tanto viro, quum debuissent, & Eurotan tuum. In eodem ver. 576. Postquam litatum est illo Phœbus redit, ut versus constaret, supposuerunt, Phœbus in lucem redit, & versu precedente, cedit in luctum: quum verum foret: cecidit in lucem furor. Postquam litatum est Ilio, Phœbus redit. In Thebaide v. 23. Minor rupes correxerunt Inoque præceps: ex quo quis divinet, quod ex illo non difficulter erueres, Inoa rupes? Quid de versibus integris dicam, quam improbe & incommode loco suo demotis, tam commode atque eleganter in eundem restitutis? Vt Thyeste v. 1012. Hippolyto v. 358. & 940. Troadibus v. 205. & 226. & 587. Quid de illis, quos aliis personis adsignat? Vt Hercule Fur. ver. 352. & 915. cum sequentibus, Thyeste v. 321. Oedipo v. 864. Illa quoque non levis videbatur commendatio Florentini codicis, quod adfirmaret, quicquid utiliter ad vulgatos emendandos ex antiquitus scriptis alii produxerant: præceteris Lipsius è lectiore suorum. Duos enim ille adhibuit, quorum alterum à Paulo Melisso, alterum ab Abr. Ortelio acceperat. Prior omnes, qui antehac consulti sunt, longe post terga relinquebat: sed quod in plerisque nullus ei accederet secundus auctor, tanquam novandi nimius, saepe rejectus est, & obrectatores invenit.

invenit. Quum enim plurimæ passim manu exaratae essent hæ tragœdia, pars magna exigui pretii, multitudo sequitorum uni, licet eximio, obsti-
 tit, & numerum vincere jusserunt. Quorum libenter excusamus quamvis superfluam religionem & modestiam; judicium si secuti essemus, parum Senecæ consulissemus. Mirabar etiam in Etrusco libro ut primæ bonitatis notam, Troadas semper, non Troada, & Phœnissas semper, Thebaida nusquam appellari: quorum neutrum ullis in superiorum sive membranis sive chartis observatum, etsi prius jam disputando viri docti collegerint. Sed & ultimam Tragœdiarum deesse accipiebam pro argumento, transcriptum eum de exemplari, cui Octavia, quam satis constat Senecæ non esse, nondum accreverat. Placebat ipsa frons operis, quam nec invidebo lectori.

Tragœdi sunt, qui antiqua gesta atque facinora sceleratorum regum luctuoso carmine spectante populo concinebant. quibus initio canentibus præmium erat hircus, quem Græci tragon vocant. unde & Horatius:

Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum.
 Jam dehinc sequentes tragici multum honorem adepti sunt. excellentes in argumentis fabularum ad veritatis imaginem fictis.

Epitaphium Marci Lucii Anni Senecæ.

Cura labor. meritum sumpti pro munere honores.

Ite alias posthac sollicitate animas.

Me procul à vobis Deus evocat. ilicet actis

Terrenis rebus hospita terra vale.

AD LECTOREM.

Corpus avara tamen solennibus excipe saxis.

Namque animam caelo reddimus. ossa tibi.

MARCI LUCII ANNEI SENECAE
TRAGOEDIAE N. VIII. HERCULES.
TROADES. PHOENISSAE. MEDEA.
PHOEDRA. OEDIPPUS. AGAME-
MNON. THYESTES. HERCULES.

*Quae praefatus sum; non ut hoc munus vendita-
rem, sed ut occuparem quos Lipsius expertus est,
homines querulos, unius libri auctoritate tantum
in receptis mutari indignaturos. Nam qui potest
aliter, ubi hinc stat tota legio recentium, vitiato-
rum, ingenio conditoris magnam partem dissimi-
lium? inde vel solus antiquissimus, integerrimus,
si non ubiq; at in plurimis, quae divertunt, *ἡρώτων ἔ-
πευτες μυθῶν?* Non enim, opinor, hoc agitur, quid
multi ediderint librarii, sed quid Poëta cecinerit: de
quo si sic ambigitur, ut utrimque par sit ratio qua
sententiarum ponderis qua verborum nitoris, ut
neutra lanx propendeat, superet sane plurium con-
sensus: sin altera cum turba sua subsultet, altera
cum uno, ut loquebatur Critolaus, terram & ma-
ria deprimat, qui istum praetulerit, in caecorum se-
des relegandus est. An unus Pandectes Florenti-
nus suffecit, ut omnibus aliis umbram faceret ac
potior haberetur; Seneca non erit tantum gratiae,
ut eum unico ab exemplari centies puriorem, do-
ctiorem, apertiore, quam è multis infuscatum,
sordidum, obscurum malimus? Erit certè: nec
me paenitet horarum, quas impendi comparato,
quo hucusque usi sumus, & quanta potui diligentia*

P R A E F A T I O

varietatibus enotatis, ut ingentem nactus, ut rebar, thesaurum, in commune, quodcumque erat lucri, conferrem. Suscepit eundem laborem postea Nicolaus Heinsius, insignis omni claritate literarum, & MSS. libris tractandis peritissimus: ex cuius excerptis mea supplere, & si quid fugisset observationem meam, recuperare in magno & illius beneficio & meo negotio habui. Caterum excellens praestantia hujus codicis notas meas reddidit uberiores, dum non solum, quae ipse primus inde erui, approbare contendo, sed etiam referre existimo, in quibus disputabatur, sciri quibus ille non mediocrem momentum partium futurus accesserit. Est, ubi solius conjectura remigio rem gessimus. Cui & haec, quae, dum revolveo jam expressa typis, mihi nata sunt, debebis. Hercule Fur. v. 1038. videtur auctor scripsisse: ad Argos victimas alias dabo. Thyeste v. 59. scribendum est:

Nondum Thyestes liberos deslet suos?
 Ecquando tollet? ignibus jam subditis
 Spument aliena: membra per partes eant
 Discerpta.

Erat in fatis, Eumenidum nigro vellere conditum, ut Thyestes sceleste liberos amitteret, scelestius rursus crearet ac tolleret vel susciperet è filia. Virumque exigit Furia, & miratur differrî rem praesenti propemodum die. Ecquando tollet? subaudi ex praecedenti membro, liberos: quae vox & de uno saepe prisca effertur. Nondum luget devoratos? Quando igitur erit, ut in eorum locum quae erat suscipiatque incesto, quem nobis debet, Ægisthum?

AD LECTOREM.

gishum? Age ocius apparetur illa parricidalis cœna, &c. Utque hoc obiter moncam, quod est in eadem Tragœdia v. 373. Aut qui Caspia fortibus Recludunt juga Sarmatis, sumpsit auctor ex historia Tiberii temporum, de quibus Tacitus 6. Ann. Contra Pharasmanes adjungere Albanos, accire Sarmatas, quorum Sceptuchi, utrimque donis acceptis, more gentico diversa induere. Sed Iberi locorum potentes, Caspia via, Sarmatam in Armenios raptim effundunt. Eadem tragœdia v. 771. suspicor oportere scribi: Nec facile dicam, corpora an flammam magis Gemuisse. Hercule Octavo v. 983. error hic culpa vacat, & v. 990. Quam luce tribui legerim. Versu 1738. quia in Flor. Nunc est parens, videtur scribendum: Nunc es parens Herculea: sic stare ad rogam Te, mater, inquit, sic decet flere Herculem. Plura volebam: sed vetat multiplex occupatio. Vale igitur, & hæc boni consule.

†† 2

TESTI-